

Womhaj Bóh!

Czisko 49.

4. dez.

Lětnik 8.
1898.

Šerhske njedželske łopjenka.

Wudawaju ſo kóždy ſobotu w Esmolerjez knihicziſchežetni w Budyſchinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtlětnu pſchedplatu 40 np.

2. njedžela adventa.

1. Mójj. 49, 18.

O Knježe, ja woczakuju na twoje ſbožo.

Tak prajeſche patriarcha a doſtojnny ſtarz Jakub, jako w egyptowſkim zuſbnictwie ſwoje wojowanjom a bėdženjom polne žiwjenje doſonja. „Knježe, ja woczakuju na twoje ſbožo“, — to bėſche jeho poſledne ſduchowanje, priedy hač ſo w ſmjerczi jeho woczko ſańdželi. S tutnymi ſłowami pať wupraji myſljenje a žedjenje, próſtwu a nadžiju wſchitkich wopravdže pobožnych čłowjekow wot Gabela ſem, kotryž je pod kjom Rainowym najprjódžy hórtoſč ſmjercze woptač dyrbjal, hač na tamnu mału woſadu, kotrejž ſo Jeſuſ ſjewi, dokelž wona na „Iſraelowy troſcht čakaſche.“

Stawy Božeho luda móža ſo na dwėmaj ſnamjenjomaj pójnacž. To jene je, ſo je jim hrėch najwjėſcha hubjenoſč, niz tyſazkróczna nuſa w žiwjenju, niz to, ſchtož ſwontownje wot čłowjekow na nich khodži, niz to, ſchtož w nich je, ſchtož ſo jako jėdojta móž tež do najczijiſchich myſlow a najſprawniſchich mėnjenjom nuts čziſchėzi, — ſchtož ſo drje na mału khwilu wotſtronicz hodži, ale naſ pſchezo ſaſo wobdawa, kač ſtađlo hadow, kotrychž tež pſches naſchu ſamſnu móž wotbucž njemóžemy. — To druhe ſnamjo je to, ſo wumóženje a ſbože wot horkach docžakuja, wot teho Boha, kotryž je nam ſwoje ſboža polne ſlubjenja dať, a kotryž hač njemóže, hač runje ſo huſto je ſwojej pomozu dlėji.

Wėrni a wėrjazy čłowjekojo Boži hladachu kóždy čaſ do wyſokoſcze, ſtonajo, proſcho a čakajo na Bože ſbože, na Mėſiaſa, kotrehož wón bėſche ſlubil. Tak wulke, kač ſpójnacže ſnutſkowneho hubjenictwa bėſche, tak horze a hobrſke bėſche tež jich žedjenje po wumóženju. Čzim ſprawniſchi do ſo hladachu, čzim wėry polniſchi a ſtroſchtniw-ſchi móžachu tež k njehju horze pohladacz. — Niz, ſo by jim to ſwėtne něſchto bylo, ſchtož ſazpivachu! O ně, woni wjedžichu, ſo móže Bóh ſwoje ſbože jenož tajtemu ludej dacž, kotryž je na njoh' pſchihotowany. Teho dla dželachu hač na poſlednju kapku krowė, ſo bychu woni, kač jich žyly lud, pſchezo pſchibėral na ſnutſkownym polėpſchowanju, na pobožnoſczi a wuſwjeczenju ſwojeho žiwjenja.

Alle bjes dwėla bėſche jim, ſo ſbožo ſame niz wot delkach, niz wot čłowjekow, wot ſwėtnych a ſeſkiſkich mozow, niz wot wumėłstwa, ani wot wunamaſanjow, ani wot wojnow ani wot mėra w ſwėcze njewotwiſuje, ale ſo ma wot horka pſchihadžecz, ſ ruki wſchėhomóžneho.

Kať nėtko ſ tobu ſteji, luby pſcheczelo, kiž ty to čzitaſch? Sbožo, na kotrejž mrėjazy Jakub čakaſche, je ſo ſjewiło a ſ ruki pſchekraſnjeneho Chryſtuſa móžeſch doſtač, ſchtož k twojemu mėrej ſluži. Alle dživ njeje, ſo jenož tať mało jich tuteho ſboža dželomni ſu, dokelž mała je čzjódka tych, w kotrychž ſpójnacže jich ſnutſkowneje khoroſcze a žedjenje po njebjeſkim lėkarju žitwe je. Pſchezo hiſchcze kač w prjedawſchi čaſach docžaka najwjazy čłowjekow ſbožo wot delkach, wot teho, ſchtož jim ſwėt poſkiezuje. Lėpſcha ſaſlužba, dobra ſtrowoſč, rjane khėže,

Wschato cziłowjeł samón pódla rowa hiščeže nadžiju wěšča!
Tola kať by wón samohl, ſo pšched putnikami pokaſacz, i kotrychž
bėchu jeho bješ dwėla mnoſy ſobu wonjeczeſczili abo tola jeho
hanibu ſobu wohladali! Dolež ſo wjeczor ſe ſpėšchnymi kroczelemi
pšchibližowaſche, mėjeſche wón ſa najſprawniſche, hdyž by do bliſkeje
wuhlerjomeje hėty pšchi pučzu ſaſtupil a tam pohladał, hač mohla
wona jeho traſch w nozy po nēczim hoſpodowacz. Wschato ſo
tež njechaſche we ſwojich njeporjadnych wobſtejnoſczach ludžom
pokaſacz, kotſiž bychu ſo jeho jenož praſcheli a njewuſchnye na
njeho hladali.

Scžėny a durje wopuschczėneho wobhydlenčka ſdachu ſo doſcz
krute, ſo njeby ſahlėdnjenym džiwinim ſwėriſtam mőžno bylo, ſo
nuts ſdobycz. Pšches mőczku ſchlaſbiſnu w durjach wuſbėhny
wón i malej prózu ſaſuwadło a potom mőžeſche bjeſe wſcheje
prőzy durje do nuts wocznicž. Hėta bėſche próſdna, ſo tu nje-
bėſche ani koſmika nadeńcz, a poſlednje pruhi wotkhadžazeho dnja
roſjaſnichu hėtu hiščeže nadoſcz, ſo bėſche do zyła pšchewidžomna.
Wona njewuſnamjenjeſche ſo pšcheje ničzo pšched ſwojim runjecžom.
Wo ſrjedža bėchu nėtotre kamjenje nakladžene: to bėſche wuhlerjome
wohniſchczjo. Kőtlik nad nim tu wjazny njewiſaſche. Wobhladniwy
wuhler njebėſche ſwoje lėtne wobhydlenje ſa doſcz krute pšched
paduchami mėl. W jėnym kucze nadeńdže ſo doſcz ſucheho
drjewa i podtepienju, w druhim kucze ležeſche ſuche liſczje a
ſłoma, na kotruž mőžeſche ſo mucžny pučzowat wuſſcheſtrėcz.
S kamjeſchkom a želežkom, kotrejž wón ſwėru pšchi ſebi noſcheſche,
ſatepi wón ſebi bėrſy na wohniſchczju a po kőtkim czaſu praſto-
taſche tam mőžny woheń. Ssnėh na ponoſchku bėſche bėrſy
roſtaty a tať wuczeže kur i hėty. Nėtko ſawrje Handrik durje a
kuli wulki pjeńť do duri, ſo njeby ſo žadyn zuſy do hėty dacž
mohl. Hłėd ſpokoji wón i hłėbom we ſwojim wacžoku, lacžnoſcz
je ſnėhom, pšchi wohnju roſtatym. Tať mőžeſche ſo tež po
dolhim czaſu ſaſo raſ wumyčž. Nėtko mėjeſche khwile, ſebi na
ſwoje hubjenſtwo pomyſlicž. Tola bėrſy wotwjedže mile ſpanje
ſprőzneho wot wſcheje ſrudoby; pšchitomnoſcz ſminy ſo pšched jeho
duſchu; ſbőžne wobraſy ſe ſtarodawnych czaſow ſwjedžechu jemu
mile ſony. — Wonta pať rujachu hłėdne wjelki po lėhu.

(Wotraczowanje.)

Luziſke horny.

Luziſke horny,
Wy woltarje Bože,
Kano ſo křijo
S wopornej hłėbornej mhlu.
Wjeczor pať žehlo
W ſerach ſo purpurojtych,
Wjeſele witam
A džaťownje ſtrowju
Nėtko a ſtajnje ja waſ.

Kať huſto ſym na tužnych dnjach
S Delanow ſhladowať i wam
A i mėſchczjanſkich cžėbniwyh drėhow!
Kať cžaſto je ſnoſchowalo
A wam wőczko ſo žedžiwje moje
A i hłėnzownym wjeſchchinam waſchim!
Kať radny, hdyž wotbi mi ſwobodny czaſ,
Ssym wopytať i wutrobnej radoſczju waſ
A wotkłėdnil cžoko ſej horze.
Na Czornoboſy ſym ſtať,
Na wyſolej wopornej ſkale,
Hdyž ſwjecžili nėhdy ſu Szerbjo
Sswoje najſbőžniſche dny.
Zmėrż, Pichow a Wniſchonska hora
Ssu nurile mje
Do wjecžornych ſerow tyh ſlotyeh,
A duſcha je moja
We njebjeſkim hłėtle
Tam kupala ſo.

Cziſchina ſwjata
Ze i byđlom na horach,
A płoninow hara
A nim njedobaha.

Holk mėſchczjanſkich ſabawow džiwinich
Wucho tam njeſaſlyſchi.
Schož pať tam pšchėbywať hlyſchi,
Zyrkwiniſkich ſwonow je ſwut
A ſonaťižy ſchėptaty wėſſik
A ſchmėcziny hnujazy hłėb.
Hať cziſchinu ſwjatu,
Hdyž kuli ju žedžiwje pytach,
Na horach ſym namakať ju.
Sa wutrobu měr
Hory mi ſchczėdrimje dachu.
Tam žadoſczje lehnycchu ſo
A ſtaroſczow njeſmėrne žolmy.
Schož w nižinach delka
Bėch nimale ſhubil —
Ssam ſebje a Boha —
Na ſamotnych ſchczėžkach
Saſ namakať tam.
A hłėborny mėſaczť
Mje ſe hłėtkom ſwojim
Wobőžniſcheho,
Hač horje bėch krocžil,
Dom pšchewodžeſche.

Cziſty a czerſty
Powėtr kraſny
Na horach křježi.
Slych bahnow jėdojty dym
A mėſchczjanſki njeſtrowy proch
— Wſchelatich khorocžow hneſdže —
Tam horje ſej njeſwėritej.
Křchliſcho bije
Czi wutroba tam,
A jaſniſcho hłėczitej
Wőczny ſo twojej.
Tam jandželſki baſam czi wuhoji hruđ
A ſprőznotu žanu tam njeſaczujech,
Dych Boži,
Njepoſrėdny,
Czi wuſrėba ju.

Kraſne nam daliny
Na horach wotewrja ſo,
Spodžiwnoſcz wulka ſa wőczko,
Kiž ſmėrownje do dala hlada.
Bncž malotne horka ſo ſda,
Schož daloko delka je wulke.
Sahrody, pola a łuki,
Křėže a mėſta
Džėczaze hrajki ſo ſdadža,
A cziłowjekow njeſmėrny hibot
Sso wulkemu mrowiſchczju runa.
W mődrej ſchėrje
Sso ſokol nam ſſchidłany ſhubi,
A kralowſki worjoť,
Kiž i hłėnzju horje ſo ſbėha,
Do njebjeſkich myſli naſ nuri.

Najmłėdniſcha ſelina na horach roſczje,
Strowotna ludžom
A wužiwna ſkotej.
Tam wita cze ſkřoſczeny ſeleny hať,
A ſchtomy kať hłėžny tam ſteja.
A křonu ſwoju, tu jehłinojtu,
Sbėha do mődriny njebjeſkeje
Schwižna tam jėdla.
Do ſchłobow ſkaliny ſarywatej
Kralowſki dub a jadriwy buť
Korjenje ſwoje.
Na ſchėryh ſkalinach hlyſchczja ſo
Džiwinich tam nalikow ſcharlatne hłėſdy.
A ſlotobruny luboſny moch.
Najbohatschu paſtwu dawna tam pčzolam
S mjedowej brėczku cžeczaty wrjoť.

Tam sšchidłani herzy czi wuhotuja
 Se swojim cziſotom, fiſolenjom
 Darmo najrjeſiſche konzerty.
 Luſt honjerſkich rózſow
 Tam wo nahe ſtały ſo łama,
 A horniſ je hornami naſtróženym
 Czi ſpłóſchily pſcheběhnyje pucz.
 Tež na khudyh ludži ſu njeſabnyje
 Lužiſke hory:
 Sim wobradža jahodow bohate žně
 S kóždžiczkim létom.

Duž wjeſele witam
 A džakownije ſtrowju
 Waſ, Lužiſke hory
 Nětko a kóždy czaſ.
 Dale pak džeja mi putniſke žady:
 Rady bych wohładał
 S woczomaj ſwojimaj
 Hoberſke Alpy
 W róžojtych płomienjach žehlicz ſo.
 Radſcho pak hiſchcže
 Bych wopytal
 Tamne hory,
 Te hory Bože,
 S kotrychž je pomoz nam pſchiſchla
 Do ſeniſkeho, hrěſchneho doła,
 Te ſwjate hory,
 Kotrež ſu witalje njebieſkich hoſeži
 Na khribjecze ſwojim;
 Do kotrychž je ſacziſchczal
 Bóh wjeſchny ſam
 Swoje najſwjecziſche ſtopy:
 Sinai a Golgatha,
 Wobeju testamentow ſwědkow;
 Mebo, Horeb a Tabor
 A bylu wſchitkich druhich
 Pſches Móſaſa, wotrocžka Božeho,
 A Jeſom Khryſta, Božeho ſyna
 Poſwjeczenemu.

Bartko.

Wſchelate ſ bliſta a ſ daloka.

— Redaktor doſta pſchipiſ ſ Wulkeje Dubrawy ſ tej próſtwu, ſo by jón tudy woteziſchczal. To ſo ſ tym ſtanje. Pſchipiſ ma ſo tak: „A naſchemu wobzarowanju namaka ſo w pſchedpoſlednim cziſtle Pomhaj Bóha ſada, ſo budža Wulko-Dubrawczeno k nowej Khwaczanſkej woſadže pſchiſtupicz. Tow ſebi nihto na to nje-myſli. Na dwěmaj woſadnymaj ſhromadžinomaj njeje ſo nihto ſa to, ale wſchitzy ſu ſo pſchecziwo temu wuprajili. S počezczo-
 wanjom Jan Auguſt Schoda“. Hdyž my tónle pſchipiſ poda-
 wamy, njechamy tola tež ſwoje nahłady ſamjelczecz. Hdyž Wulko-
 Dubrawczanow woſebite ſnutſkowne pſchicziwym njeuotdžeržuja, dyr-
 bjeli ſo džiwacz, ſo woni njechadža k nowej woſadže pſchiſtupicz,
 pſchetož do Khwacziz bychu wo poł puczja bliže ke mſchi měli hač
 maja nětko do Klukſcha. Duž by jim to tola dyrbjala wulka do-
 brota bycz. Nam pak je ſo tež ſ jeneje ſtrony prajilo, ſo ſu
 we Wulkeje Dubrawje tajzy, kiž ſu hinaſcheho ſmyſljenja a njeſu
 pſchecziwo pſchifamknjenju ke Khwaczizam. Hdyž dyrbjala tale
 powjeſecz, kotraž je ſo nam doſtala, wopaczna bycz, my to wob-
 zarujemy, naſcha wina pak to njeje.

— Sandženu njeđelu ſwjeczeſche knjeſ ſarať Jakub-Mjeſwa-
 cziđliſki ſwój 25 lětny jubilej ſwojeho žohnowaneho ſtutkowanja
 w ſwojej Mjeſwaczidliſkej woſadže. Wopokajma luboſeže a po-
 czeſczowanja pokaſaja, kať je woſada ſwojemu duſchow paſtyrjej
 ſ žylej wutrobu pſchifhilena. Šsobotu dopođnja poſtrowichu jeho
 ſchulſke džeči woſadnych ſchulow. Knjeſ wučer Hilbrig wupraj
 wulzhezeſčenemu lokalnemu ſchulſtemu inſpektorej hnuťe ſbožepſchecža
 a džeči pſchepodachu rjane dary. Wječor pſchepoda wóhnjowa
 wobora wuměſtzy wudželanym czeſtnym diplom. Na to wuſtupichu
 ſtawy ſerbiſkeho towaſtwa mlodych holzow w rjanej ſerbiſkej draſče
 a wuprajichu ſwoje pſchecža w rjanym khěrluſchu wot ſararja
 Waltarja ſpěſnjonym. Saſtupječka ſthorjeneje woſadnjeje diakoniſy
 kraſne woltaſne wóžecze darjeſche. Hdyž běſche rano hoſpoſa,

ſotruž je jubilar přenju pſched 25 lětami ſchcził, wěnz pſchepodala
 a muſſe ſpěwanſke towaſtwa khěrluſch pſched ſaru wuſpěwalo,
 ſapocža ſo Boža ſlužba. Do Božeho domu běchu ſo ſa tón džeť
 rjane dary darile. Kraſne wobleczenje ſa woltať a kletku, ſa dupu
 ſ tymi ſłowami: „Dajcže džečatkam ke mni pſchincz.“ atd. Po
 woltaſnej Božej ſlužbje, kotruž mějeſche knjeſ jubilar ſam, ſtupi
 knjeſ ſarať Waltar-Wóſtlinczanſki na woltať a mějeſche hłuboko-
 hnujazu narěcz na ſwjedžeňſkeho jubilara na ſałožku 1. Mój. 12, 2:
 „Sa chzu tebe požohnowacz a ty budžeſch požohnowanym“. Knjeſ
 ſarať Jakub předomajeſche na to hłuboko hnuťy wo Eph. 3, 20—21.
 Wón ſwopſchija ſwoje myſle do teho ſłowa: Bohu ſamemu budž
 czeſecz. Po kěmſchach doſtachu ſo jemu wſchelate ſbožepſchecža a
 kraſne dary — wot zyrtwinſkeho pſchedſtejeſtwa, wot knjeſa kolla-
 tora, wot kraſneho towaſtwa ſa ſnutſkowne miſionſtwa. Po-
 pođnju wopyta knjeſ jubilar to měſtno we Zomſku, hdyž bu
 pſched 25 lětami ſwjedžeňſzy poſtrowjeny. Tež tam běchu ſo
 czeſne wrota poſtajile. Popođnju w 3 h. ſeſtupa ſo pſchi dwór-
 niſchcžu ſwjedžeňſki czaſ wobſtejazy ſ wóhnjoweje woborny, ſe ſpě-
 wanſkeho towaſtwa, ſ hudžby, ſ zyrtwinſkich, ſchulſkich a gmejnſkich
 pſchedſteječerjow, ſ towaſtwa ſa mlode holzy w ſerbiſkej draſče,
 ſ doroszeſeneje mlodoſeže, ſ wojeſkeho towaſtwa atd. a czeſneſche
 k ſarje, hdyž ſo ſjawne ſbožepſchecže knjeſej jubilariej wupraj.
 Knjeſ kollator cziſtaſche piſmo wotrjeſneho hejtmanſtwa jako kolla-
 turneje wſchnoſeče, w kotrymž ſo w czołplych ſłowach ſwěrne a
 ſwědomliwe a žohnowane ſtutkowanje knjeſa ſararja Jakuba pſchi-
 pójnawa. Knjeſ kollator pſchepoda jako dar džakowneje Mjeſwa-
 cziđliſkeje woſady ſlěbornu votivnu taſlu a kraſny wyſoki czaſnik.
 Popođnju w 5 h. wuwjedžeſchtej wóhnjowa wobora a wojeſke
 towaſtwa ſaſlowy czaſ. Hdyž běſche czaſ pſched ſaru pſchicžahnył,
 wunjeſe ſo ſława na knjeſa jubilara, do kotrehož wſchitzy ſ móžnym
 hłobom ſaſłowowachu a w bliſkim parku ſo bóllery wuſtělachu.
 Wječor w 7 h. běſche w knježim hoſczenzu ſwjedžeňſta hoſcziſna,
 pſchi kotrež ſo na 140 woſobow wobdželi. Knjeſ kollator wu-
 ſběhowaſche w dlěſchej, na ſapiſkach ſałoženej rěczy na wulke ſa-
 ſlužby knjeſa jubilara. Knjeſ jubilar ſo ſwojim woſadnym
 ſ hłubokoſacziwym ſłowami ſa wulke jemu pſchihotowane počezczo-
 wanja podžakowa a jubelſki ſwjedžeň ſo ſ wuſpěwanjom ſchuczi
 „Mly Bohu, Wótzemi a Šsynej khwalbu damy“ ſtóncezi. Mly pak
 pſchejemny jubilariej ſ žylej wutrobu, ſo by hiſchcže dołhe lěta w ſwojej
 woſadže w duchownej žiwoczi a cziłoczi pod Božim ſchito-
 wanjom a žohnowanjom ſtutkowacz móhl.

Něſhto k roſpominanju.

Wuſpěch na ſemi płaczi huſto jara mało ſa njebeſa.
 * * *
 Šchtož blóto na druhich mjeta, ſo ſam cziſcziſchi nječini.
 * * *
 Muž kamjenje pſchinoſchuje, ale žona je k muri twari.
 * * *
 Mly njeſamóžemy mjelczecz, hdyž bychmy mjelczecz dyrbjeli,
 bjeſ pomozy Božeje.
 * * *
 Nihto nima ſylneje wěry, kiž njeuě, ſo ma ſylneho Boha.
 * * *
 Chzeſchli bēžecz ſ wulkej hromadu, potom ty ſ nim do ſaženja
 bēžich.
 * * *
 To najſłabſcheho poſylni, hdyž wón cziuje, ſo Bože ſpodoſbanje
 na nim wotpoczuje.
 * * *
 Bóh móže nam na khorołožu wězy idželicz, kotrež nam hewat
 nihdže idželicz njemóže.
 * * *
 Wjeſele a ſrudoba ſtej wobej wobſamknjenej do džiwneje
 wěrnocze: „Šchtož cziłowjeť byje, to budže wón tež žujecz.“
 * * *
 Šchtož prawe lubuje, hidži njeprawe.
 * * *
 Groſne mjaſo dobru juſchku njeđawa.
 * * *
 Połlady w njebeſach noſcha daň na ſemi.